3
Vragenuur: Vragen Jan Vos

Vragen van het lid Jan Vos aan de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over **het bericht "Damen praat met Rosneft over levering schepen"**.

De heer **Jan Vos** (PvdA):
Voorzitter. Nederland kent een bloeiende scheepvaartindustrie met hoogwaardige expertise en veel werkgelegenheid voor onze inwoners. Dat is onder andere het geval in Zeeland, een provincie die hard getroffen is in de jaren van crises door bedrijven die failliet gingen. Het Nederlandse scheepsbouwbedrijf Damen lijkt nu een prachtige opdracht in de wacht te gaan slepen bij het Russische bedrijf Rosneft voor de levering van een aantal schepen. Dat is goed nieuws. Het zou gaan om honderden arbeidsplaatsen. Maar op dit moment is er wel sprake van een aantal door de Europese Unie opgelegde sancties aan Rusland. Tevens gaat het hierbij om exploratie van de Noordpool. Die Noordpool is een van de weinige plekken op deze aarde met een prachtige natuur en waar de mensen nog heel weinig invloed hebben gehad op die natuur. Die Noordpool moeten we dan ook een beetje beschermen nu oliebedrijven daar en masse op lijken af te stormen om het laatste restje fossiele grondstoffen uit de grond te pompen. Mijn vraag aan de minister is dan ook of zij in gesprek is met het scheepvaartbedrijf Damen. Er zou namelijk een vergunning moeten worden afgegeven alvorens Damen tot levering kan overgaan. Als zij in gesprek is, heeft zij dan een standpunt ingenomen in die gesprekken? Is zij van mening dat de voorgenomen levering valt onder de sancties die zijn opgelegd door de Europese Unie?

Minister **Ploumen**:
Ik dank de heer Vos voor zijn vraag. Ik moet het precies formuleren. Mij is niets bekend van een voorgenomen levering, terwijl ik toch in gesprek ben met onder andere Damen, niet alleen over exportmogelijkheden in brede zin, maar ook over de vraag wanneer eventuele opties onder sancties zouden vallen. Bedrijven willen natuurlijk fatsoenlijk handel drijven en weten dat Nederland heel strikt vasthoudt aan die sancties — dat zou iedereen moeten doen — en informeren dus soms of voorgenomen plannen mogelijk zijn. Dat heet een sondage. Zo'n officiële sondage is niet ingediend door Damen. Het bedrijf heeft slechts breed geïnformeerd naar de reikwijdte van de sancties. Die hebben wij ook gemeld. Ons uitgangspunt is dat wij ons daar strikt aan houden; dat is van groot belang. Dat weet het bedrijfsleven; dat wil het zelf ook. Niet alleen bepaalde goederen vallen onder die sancties, maar ook bepaalde typen technische samenwerking vallen hieronder. Daarom luistert het zo nauw. Het is dus onmogelijk om in den brede een oordeel uit te spreken, want het bedrijf heeft geen sondage ingediend. Gaat het dat doen, dan leggen wij de sondage langs de meetlat van de sancties. Valt die onder de sancties, dan is het einde oefening, zo niet, dan gaan wij de zaak bekijken en onderzoeken of we onder voorwaarden een vergunning kunnen verlenen. Echter, ik weet niet wat hun plan is, om het maar even huiselijk te zeggen, dus ik kan het nu ook niet beoordelen. Wat ik wel weet, is dat wij de sancties strikt handhaven en dat het Nederlandse bedrijfsleven zich daar als vanzelfsprekend in voegt.

De heer **Jan Vos** (PvdA):
Als de minister dan zo'n gesprek heeft, geeft zij dan alleen informatie? Of vertelt Damen Shipyards ook iets over wat er van zijn kant op het spel staat? Is er bijvoorbeeld sprake van een boring die meer dan 150 meter diep is, om maar een willekeurig technisch punt uit die regeltjes te pakken? Meldt zij dan ook in dat gesprek dat de Noordpool een prachtig natuurgebied is, dat op dit moment aan heel veel politieke machtsstrijd overgeleverd is? Meldt zij ook wat het standpunt van de Nederlandse regering is in dezen, namelijk dat de natuur daar beschermd moet worden? In tegenstelling tot sommige van onze Nederlandse bedrijven, ook oliebedrijven, heeft Rosneft namelijk niet zo'n goede staat van dienst als het gaat om milieu en natuur. Er zijn dramatische dingen gebeurd bij dat bedrijf.

Minister **Ploumen**:
Misschien moet ik even iets zeggen over Rosneft om het geheel in perspectief te plaatsen, ook van de sancties. De heer Vos refereerde aan andere opvattingen die je kunt hebben over wat het bedrijf wel of niet goed doet. Rosneft is een bedrijf dat in het kader van de sancties gelist is. Dat betekent dat financiële transacties met dat bedrijf, zoals geld uitlenen via financiële instellingen, niet mogelijk zijn. Rosneft is als financiële partij dus gelist. Mochten er leveringsaanvragen worden ingediend, dan spelen al die dimensies een rol in het wel of niet toekennen van een vergunning of in het wel of niet positief reageren op een sondage naar het type producten of diensten, maar ook naar de afzender of eindgebruiker daarvan. In de gesprekken met de bedrijven lopen wij feitelijk de sancties na. Vervolgens laten wij het in eerste instantie aan het bedrijf om na te gaan of de gesprekken die zij voeren met mogelijke leveranciers over bepaalde goederen en diensten wel of niet onder die sancties vallen. Als zij denken dat dit niet zo is, kunnen zij wederom een sondage indienen.

De heer **Jan Vos** (PvdA):
Ik dank de minister voor haar antwoorden. De PvdA zal de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de kansen van werknemers in Zeeland en de rest van Nederland scherp in het oog houden, evenals de staat van de natuur op de Noordpool. Ik vermoed dat wij nog weleens komen te spreken over deze kwestie.

De heer **Teeven** (VVD):
Je moet natuurlijk nooit vragen van collega's becommentariëren — dat zal ik ook zeker niet doen — maar ik ben wel wat in verwarring geraakt. Ik vroeg mij af of hier soms de staatssecretaris van I en M stond, maar toen dacht ik: nee, dit is toch echt de minister voor Buitenlandse Handel. Daarom stel ik, mede naar aanleiding van de vragen van collega Vos, de volgende vraag. Heeft de minister indicaties of signalen dat het bedrijf Damen Shipyards het sondagesysteem — dat wordt al jaren toegepast, ook bij Damen — niet goed begrijpt, dat het dingen vergeet te vertellen aan het ministerie van Buitenlandse Zaken of dat het de gevoeligheden niet begrijpt? Heeft de minister daar signalen van? Als ik naar collega Vos luister, krijg ik toch een beetje die indruk. Ik ken deze minister als iemand vol ambitie en

realiteitszin. Heeft de minister voor Buitenlandse Handel signalen dat Damen Shipyards het allemaal verkeerd doet?

Minister **Ploumen**:
Het verheugt mij dat de heer Teeven mij na het reces toch nog weet te herkennen. Dat is alvast een goed begin van zijn vraag. Het is helder. De Nederlandse bedrijven voegen zich naar de sancties en willen daarover graag informatie krijgen. Het lijkt allemaal heel simpel, maar het ligt altijd wat ingewikkelder dan het lijkt: valt het nu wel of niet onder de sancties? Daarvoor winnen ze soms advies in. Dat doen ze soms bij het ministerie en soms gaan ze zelf op onderzoek uit. Ik ken Damen Shipyards als een bedrijf dat staat voor de werkgelegenheid — enorm belangrijk — en dat op een verantwoorde manier zijn werk wil doen. Ik heb geen aanwijzingen dat het niet zou begrijpen wat het belang is van de sancties en van het vergunningenproces dat daarbij hoort.

De **voorzitter**:
Dank u wel voor uw antwoorden en dank voor uw komst naar de Kamer.

Ik geef het woord aan mevrouw Hachchi van de fractie van D66.